

16.3.2020 - 30.4.2020

Kuntien ilmastoratkaisut!

Kuntien ilmastoratkaisut!

Kunnat ovat avainroolissa, kun Suomi tavoittelee hiilineutraaliutta vuonna 2035 ja hiilinegatiivisuutta nopeasti sen jälkeen. Kunnianhimoiset päästövähennystavoitteet voidaan saavuttaa vain siten, että kunnat ja alueet tekevät aktiivista ja vaikuttavaa ilmastotyötä. Keksitkö idean tavoitteen saavuttamiseksi?

Haemme kokeiluista uusia ilmastoratkaisuja, jotka **tähtäävät kunnan tuottamien tai ostamien tavaroiden tai palveluiden hiilijalanjäljen pienentämiseen Suomessa. Etsimme kokeiluja teemoissa: kestävä liikkuminen, ruokapalvelut ja muut innovatiiviset kunnan hiilijalanjälkeä pienentävät ratkaisut.**

Kokeilujen toteuttamiseen ja jatkokehittämiseen on varattu yhteensä 100 000 euroa. Ympäristöministeriö avustaa kutakin valittua kokeiluhanketta enintään 10 000 eurolla. Kokeilujen päätyttyä potentiaalisimmille kokeiluille on varattu jatkokehittämiseen yhteensä 30 000 euroa.

Kokeiluhakuun osallistuminen on mahdollisuus kehittää omaa ideaa, saada vertaistukea, asiantuntijasparrausta, viestintätukea, uusia yhteistyökumppaneita ja tehdä kokeiluilla löydetyistä ratkaisuista entistä vaikuttavampia.

Hakemuksen voi lähettää kuka tahansa, mutta rahoituksen **ehtona on kokeilun toteuttaminen yhteistyössä kuntaorganisaation kanssa.** Aikaa kokeilun toteuttamiseen on joulukuun 2020 loppuun asti.

RATKAISTAVAT HAASTEET TEEMOITTAIN

Kunnat vastaavat alueellaan mm. kaavoituksesta, maankäytöstä, liikennesuunnittelusta, energiayhtiöiden omistajaohjauksesta, rakennusten lämmitysvalinnoista sekä palvelu- ja materiaalihankinnoista. Omien ilmastotekojensa lisäksi kuntaorganisaatio voi mahdollistaa ja edistää asukkaiden, elinkeinoelämän, maatalousyrittäjien ja muiden toimijoiden ilmastotyötä.

Kuntien tuottamien ja ostamien palveluiden hiilijalanjäljen pienentämiseksi tarvitaan useita ratkaisuehdotuksia. Onko sinulla kokeiluidea näiden haasteiden ratkaisemiseen?

1. Kestävän liikkumisen houkuttelevuus

Miten kestävien kulkutapojen sujuvuutta ja houkuttelevuutta voisi kehittää kunnassa tai alueella? Miten hiilijalanjälkeä kasvattavan liikkumisen tarvetta voisi vähentää? Minkälaisia rooleja kunnilla voisi olla arjen liikkumisen kokeiluissa? Teemassa etsitään ratkaisuja, joilla arkiliikkumisen, eli esimerkiksi työ-, koulu-, päiväkotit- tai harrastusmatkojen päästöt saataisiin pienemmiksi.

2. Ruokapalvelujen vähäpäästöisyys

Miten kunnan järjestämissä tai ostamissa ruokapalveluissa voitaisiin lisätä kasvisruokien menekkiä? Miten kunnan järjestämien ruokapalvelujen hävikkiä voitaisiin vähentää? Teemassa etsitään ratkaisuja, joilla kunnan järjestämien tai ostamien ruokapalveluiden hiilijalanjälkeä voidaan pienentää tarjontaa muuttamalla ja kulutusta vähentämällä.

3. Villi kortti” – Kuntien uudet ilmastoratkaisut

Kunnan kasvihuonekaasupäästöt koostuvat monista pienistä puroista, kuten liikenteen, rakennusten lämmityksen, sähkön kulutuksen, maatalouden, teollisuuden, työkoneiden ja jätehuollon päästöistä. Teemassa etsitään kuntien tuottamiin tai ostamiin palveluihin ilmastoratkaisuja, jotka kannustavat ottamaan käyttöön hiilijalanjälkeä pienentäviä toimintamalleja – tai keksimään aivan uusia!

MENESTYKSEKÄS KOKEILU:

- ratkaisee kuntien kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen liittyviä haasteita
- luo sen kohderyhmälle aitoa motivaatiota toimintansa hiilijalanjäljen pienentämiseksi
- testaa jotain uutta toimintaa (täysin uutta tai alueellisesti uutta)
- seuraa kokeilun vaikutuksia kohderyhmässä, jotta kokeilun tuloksista voidaan oppia

Kokeilulla tarkoitetaan uutta toimintaa, jonka tuloksista ei voi olla täyttä varmuutta.

Esimerkiksi pelkkä selvitys tai viestintämateriaalin valmistelu ei ole kokeilemista. Huomioithan, että emme rahoita tämän haun kautta hiilinielu- tai kompensointihankkeita.

HAKEMUSTEN ARVIOINTI

Kokeiluehdotukset arvioi kokeilukulttuurin ja ilmastotoimien asiantuntijoista koostuva raati. Kokeiluja arvioidaan seuraavilla kriteereillä.

A Uutuusarvo ja innovatiivisuus (0-5 pistettä)

- Miten uusi ja erityinen kokeilun idea on?
- Soveltaako kokeilu jotain ratkaisua kokonaan uudella tavalla tai onko se alueellisesti (esim. toteutettavalla paikkakunnalla) uusi?
- Tavoittaako kokeilu sellaisia kohderyhmiä, jotka eivät ole perinteisesti kiinnostuneita ilmastotoimista?

B Vaikuttavuus (0-5 pistettä)

- Miten kokeilu vaikuttaa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen annetuissa teemoissa (Kuntien tuottamat tai ostamat palvelut: 1. liikenne, 2. ruokapalvelut ja 3. kuntien uudet ilmastoratkaisut)? Vaikutusta voi tarkastella pitkällä tai lyhyellä aikavälillä, pääasia että sitä hakemuksessa pohditaan.
- Miten kokeilu tuo hyviä ilmastokäytäntöjä osaksi kunnan jatkuvaa ja pysyvää toimintaa?
- Miten helposti kokeilun idea on monistettavissa tai skaalattavissa kokeilun jälkeen?

C Seuranta ja viestintä (0-5 pistettä)

- Kuinka hyvin kokeilun vaikutuksia kohderyhmässä seurataan, jotta kokeilun tuloksista voidaan oppia?
- Miten kokeilun tuloksista viestitään sen tärkeimmille kohdeyleisöille ja laajemmin?

D Toteuttamiskelpoisuus (0-5 pistettä)

- Millaisia resursseja (esim. työaika, osaaminen, muu rahoitus) kokeilulla on käytettävissään?
- Onko kokeiluehdotus ja sen kustannukset avattu selkeästi ja realistisesti?
- Ovatko tulosten kannalta olennaiset tahot jo sitoutuneet kokeilun toteuttamiseen?

NÄIN OSALLISTUT

Jättääksesi kokeilun aloita rekisteröitymällä tämän sivun ylälaidasta. Rekisteröitymisen jälkeen voit aloittaa kokeilun kirjaamisen. Ehdotusta voi muokata kokeiluhaun sulkeutumiseen 30.4. klo 24 saakka.

Kokeilun muotoilu etenee vastaamalla annettuihin kysymyksiin, helppoa eikös! Kun olet vastannut kaikkiin kysymyksiin ja lisännyt kokeilun teemat, on ehdotuksesi valmis ja voit julkaista kokeilusi. Sinun ei tarvitse siirtyä vaiheissa eteenpäin, vaan jätä ehdotuksesi ensimmäiseen ideavaiheeseen.

Lisää ohjeita kokeilun jättämiseen löydät [täältä](#). Kun muotoilet ideaa kannattaa annattaa tutustua kokeilun toteuttamisen [työkaluihin](#)!

AVUSTUSPÄÄTÖS JA TIEDON JULKISUUS

Kokeilujen tulokset ja opit raportoidaan avoimesti Kokeilun paikassa. Älä siis rakenna kokeiluasi liikesalaisuuksien ympärille.

Kokeilun tuki myönnetään avustuksena. Avustus myönnetään valtionavustuslain (688/2001) 5 §:n mukaisena eritysavustuksena sisällöltään ja tarkoitukseltaan rajattuun hankkeeseen. Avustus voidaan maksaa vain vähämerkityksisenä tukena, eli *de minimis* – tukena*.

Avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena. Ympäristöministeriö harkitsee avustuksen tarpeellisuutta muun muassa ottamalla huomioon, kuinka paljon hanke saa muuta julkista tukea, ja huomioimalla hankkeen laadun ja laajuuden. Valtionavustus ei saa yhdessä muiden julkisten tukien

kanssa kattaa hankkeesta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyttä määrää. Oma rahoitusosuus voidaan toteuttaa omana työnä, mutta tällöin hankkeen toteuttajan tulee selvästi pystyä osoittamaan, että työtunnit on käytetty haettuun kokeiluun (esim. tuntikirjanpidon kautta).

Hakijan tulee olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, ja kokeilu tulee toteuttaa yhteistyössä kuntaorganisaation kanssa. Kukin hakija saa lähettää vain yhden hakemuksen.

Ympäristöministeriö tekee hakijoille hakuajan päätyttyä kirjallisen valtionavustuspäätöksen, myönteisen tai kielteisen. Avustettavan hankkeen rahoitus maksetaan heti hankkeen alkaessa, kun:

- hakija on toimittanut ympäristöministeriölle sitoumuksen noudattaa avustuspäätöksen ja erityisavustuksia koskevia [ehtoja ja rajoituksia](#) ja
- kuntaorganisaatiosta saadaan sähköpostitse vahvistus kokeiluun osallistumisesta

Hyväksyttäviä kustannuksia ovat avustushakulomakkeessa ilmoitetut erityisavustuksen ehtojen ja rajoitusten mukaiset kustannukset. Valittujen kokeilujen edistymisestä raportoidaan säännöllisesti Kokeilun paikassa ja kokeilijoiden yhteisellä keskustelualustalla. Pyydettyä avustuksen saajan on pystyttävä esittämään tositteet aiheutuneista kustannuksista. Ympäristöministeriö voi takaisinperiä avustuksen tai osan siitä, jos käy ilmi, että hanke ei toteutakaan sille asetettuja vaatimuksia.

LISÄTIETOA JA APUA

Jos sormi menee suuhun, autamme sinua sähköpostilla tai [Kokeileva Suomen](#) facebook -ryhmässä. Kun jaat kysymyksesi, autat myös muita!

Elina Ovaskainen

kokeilut@motiva.fi

*****

*) Tämä tarkoittaa, että avustuksen saajan eri lähteistä saaman deminimis –tuen kokonaismäärä ei saa ylittää 200 000 euroa kolmen peräkkäisen verovuoden kuluessa (komission asetus 1407/2013).